

Evropská bezpečnost a obrana jsme připraveni čelit novým výzvám?

V úterý 26. března 2019 v podvečer se uskutečnila další debata ze série Café Evropa. Pražská debata s názvem „Evropská bezpečnost a obrana – jsme připraveni čelit novým výzvám?“ se konala, jak je již zvykem, v Evropském domě v Jungmannově ulici. Tato debata byla pořádána jako obvykle ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v ČR a Kanceláří Evropského parlamentu. Tentokrát přijali pozvání František Mičánek, brigádní generál v záloze a emeritní děkan vojenské NATO Defence College v Římě působící na Univerzitě obrany v Brně, a Martin Povejšil, náměstek ministra zahraničních věcí a bývalý stálý představitel ČR při EU a bývalý stálý představitel ČR při NATO. Moderace debaty se ujala Kateřina Etrychová.

Debata byla zahájena úryvkem z novinového článku pojednávajícího o sítích 5G mířících do celé Evropy včetně ČR a jejich potenciální nebezpečnosti v souvislosti s možnými kyberútoky, ať už od jednotlivců – hackerů tak i od dalších států. V souvislosti s tímto článkem vyvstala pro debatující první otázka představující poněkud nadnesený scénář: „Žijeme v době, kdy elektrárnu může napadnout technicky zdatnější dítě?“ Pan Mičánek to odmítl. Vysvětlil, že většina kritické infrastruktury je od zbytku oddělena, tedy vnitřní systémy jsou odděleny od vnějších.

Spíše než náhodný útok vidí jako mnohem větší problém člověka přímo infiltrovaného druhou stranou, který může využít své situace a například virus sám implikovat do systému nebo zajistit kolaps celé sítě. Pan Povejšil též souhlasil a uvedl, že si nemyslí, že by amatér mohl být schopen způsobit něco takového jako odstavení elektrárny nebo vypuštění přehrady. Také byla zmíněna poměrně nedávná kauza se společností Huawei a fakt, že si velmi často nejsme vůbec vědomi toho, jak moc o sobě sdílíme a jaké informace nevědomky poskytujeme. Jsme si tedy my sami rizikem? Mičánek tuto hypotézu potvrdil a prohlásil, že: „Člověk je největším nepřítelem sám sobě.“ Také uvedl úplně jiný příklad k zamyšlení – aféru s naftovými motory – a předpoklad, že svět půjde k naprosté elektromobilitě. Uvedl, že považuje toto řešení za přitažené za vlasy. V případě že by došlo k výpadku nabíjecích stanic, veškerá činnost záchranné služby, požárníků a podobně by byla velmi znesnadněna. Považuje tedy za primární problém společnosti její neschopnost komplexně nad problémy uvažovat. „Není to jen o těch sociálních sítích jako spíš o zvažování možných reálných hrozeb.“ Dalším tématem, kterému se debata věnovala, byly největší bezpečnostní hrozby pro Evropu obecně. Pan Mičánek již v minulosti uvedl, že dle jeho názoru největší hrozbou je jistě Rusko, následováno Severní Afrikou a Blízkým východem.

Pan Povejšil s těmito aktéry souhlasil a dodal, že má pocit, že hrozba, která přichází z východu vůbec neklesá, ale naopak postupně narůstá. „Jsme svědky toho, že Rusko Vladimíra Putina dlouhodobě a systematicky modernizuje svoje vojenské schopnosti a tím pádem získává daleko strategičtější vliv na evropský prostor.“ Také zmínil ruské nebezpečné angažmá v Sýrii a jeho tendenci roztahovat prostor, přes který je schopno projektovat svůj vliv.

V záběru debaty byl jako obvykle dán prostor pro dotazy z publika. Jeden z dotazů směřoval na povinnou vojenskou službu, zda by měla být zavedena či ne, případně zda v nějaké zkrácené verzi. Pan Mičánek prohlásil, že v žádném případě by zavedena být neměla. V případě zkrácené služby uvedl jeden podstatný problém. V rámci tohoto výcviku by občané nabyli základní znalosti, které je ale třeba nějakým způsobem udržovat. Jak? V takovém případě by musela armáda vyčlenit část svých sil a prostředků na to, aby toto „přeškolení“ zvládla. Pan Povejšil se svým kolegou souhlasil a uvedl, že dle jeho názoru není vhodné se k obecné branné povinnosti vrátit, co víc, že to ani není z hlediska nákladů vůbec možné. Zdůraznil, že situaci dříve a dnes není vůbec možné porovnávat, protože podíl prostředků směřujících do armády se dnes od předchozích desetiletí značně liší.

Evropský parlament
Kancelář v České republice

Organizátoři v rámci projektu Café Evropa poskytují prostor pro svobodnou diskusi. Její závěry však nelze zaměřovat s oficiálními stanovisky a postoji institucí EU.

www.cafe-evropa.cz